

DALSZE OBSERWACJE NAD WYSTĘPOWANIEM WIROZY PSZENICY O OBJAWACH PASKOWANEJ MOZAIKI I WYNIKI NIEKTÓRYCH BADAŃ NAD JEJ PRZENOSZENIEM

Komunikat

Wanda Hoppe

Pracownia Wirusologii IOR, Poznań

Wyniki pierwszych badań diagnostycznych nad wirozą pszenicy oraz dane odnośnie jej występowania na terenie niektórych województw zamieszczono w Biuletynie Instytutu Ochrony Roślin w 1969 r.

W czasie dalszych lustracji upraw zbóż w województwach: szczecińskim, gdańskim, rzeszowskim, wrocławskim i opolskim notowano występowanie choroby w nasileniu od sporadycznego do 10⁰%. Nie znajdowano w ogóle chorych roślin na terenach wysuniętych najdalej na północ — w pasie nadmorskim.

Podobnie jak w latach poprzednich niewielkie porażenie roślin obserwowano na polach produkcyjnych, natomiast w Stacjach Hodowli Roślin zawirusowanie materiałów hodowlanych, przy rzadkiej rozstawie (pojedynki) było duże.

Wirozę obserwowano najczęściej w uprawach pszenicy ozimej, których porażenie stwierdzano już w jesieni. Zainfekowanie upraw jarych było znacznie radsze. W warunkach polowych notowano porażenie wszystkich zbóż z wyjątkiem owsa, jednakże w doświadczeniach szklarnianych udawało się zainfekować i ten gatunek.

W toku doświadczeń przeprowadzanych w 1968 r. stwierdzono, że wektorem wirusa jest skoczek *Psammotettix alienus*. W latach 1969/70 wykonano szereg doświadczeń celem uzyskania dokładnych danych odnośnie procesu przenoszenia wirusa przez owada i zależności między nim a rośliną. W badaniach tych długość okresu cyrkulacji wirusa w ciele skoczka wynosiła średnio 21—23 dni, a w roślinie — 15—17 dni, zaś 15-minutowe żerowanie skoczków wystarczyło do nabycia wirusa ze źródła infekcji, jak również do zainfekowania zdrowych roślin przez infekcyjne osobniki.

Badania nad przenoszeniem wirusa przez larwy skoczka *Psammotettix alienus* wykazały, że są one bardzo efektywnymi wektorami, przy

czym zdolność do przenoszenia najmłodszych stadiów jest na ogół największa.

W czasie doświadczeń zaznaczył się wyraźnie wpływ warunków otoczenia, zwłaszcza temperatury, na poszczególne fazy procesu przenoszenia i rozwoju choroby w roślinie.

Jednocześnie prowadzi się badania zmierzające do ustalenia, czy wirus może być przenoszony przez jaja wektora, nad zakresem roślin gospodarzy, wpływem antybiotyków na przebieg porażenia itp.

Ванда Хоппе

ДАЛЬНЕЙШИЕ НАБЛЮДЕНИЯ НАД ПОЯВЛЕНИЕМ ВИРУСНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ
ПШЕНИЦЫ С ПРИЗНАКАМИ ПОЛОСАТОЙ МОЗАИКИ И РЕЗУЛЬТАТЫ
НЕКОТОРЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ПО ЕЕ ПЕРЕНОСУ

Резюме

В 1970 году проведены дальнейшие наблюдения над появлением вирусных заболеваний пшеницы на территории 6-ти воеводств. Интенсивность заболевания формировалась в пределах от единичных случаев до 10%. Подобным образом, как и в предыдущие годы, самый высокий процент пораженных растений отмечен на селекционном материале на Станциях селекции растений.

В исследованиях по переносу вируса цикадкой *Psammotettix alienus* период циркуляции вируса в теле насекомого в среднем составлял 21—23 дня, а в растении — 15—17 дней. Минимальный период питания на вирусном растении и инокуляции составлял 15 минут. Личинки цикадки оказались очень эффективными векторами вируса.

Wanda Hoppe

FURTHER OBSERVATIONS ON THE OCCURRENCE OF THE WHEAT VIRUS
DISEASE WITH SYMPTOMS OF THE WHEAT STRIATE AND RESULTS OF
SOME STUDIES ON ITS TRANSMISSION

Summary

Further observations on the occurrence of wheat virus disease were taken in 1970 on the area of 6 provinces. Disease intensity varied from sporadic to 10%. Similarly as in previous years the highest percentage of infested plants was recorded in the propagation material in Stations of Plant Breeding.

In studies on the virus spreading by the insect *Psammotettix alienus* the period of virus circulation in insect body amounted on average to 21—23 days, while in plant — to 15—17 days. The minimal acquisition and inoculation feeding amounted to 15 minutes. Larvae of *P. alienus* appeared to be very effective vectors of virus.